

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ár : egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

Liszt Ferencz.

(Két képpel.)

A mult héten Budapest, s vele együtt a művészvilág örömnepet ült, örömnepét egy férfiu: Liszt Ferencz dicsőségben gazdag művészi működése 50 éves évfordulójának; — ez alkalomból az elismerés hervadhatlan koszorujába, melyet az egész művelt világ font az ünnepezt művész halántékai köré, legyen szabad nekünk is egy szerény levelkét tűznünk . . .

Liszt Ferencz, a „zongora- király,” született 1811. év október hó 22-kén Reiding faluban, Sopron megyében. Atyja, Ádám, maga is képzett zenész volt, s korán felismervén fia rendkívüli tehetségét, alapos oktatása által annak keblében kifejleszté azon magot, mely a Liszt-névnek annyi dicsőséget termett.

A fiatal Ferencz még csak 9 éves volt, midőn először lépett a nyilvánosság elé. Első hangversenyét Sopronban tartá, hol Eszterházy herczeg 50 darab arannyal aranyozá meg a gyermek apró ujjait, melyek a közönség zajos tetszésnyilvánulásai közt bámulatos biztossággal repültek végig a zongora billentyűin.

Ez első fényes sikert Amade és Szapáry gróf ama nemes ajánlata követte, hogy ők a gyermek kiképezésére évenként 600 pengő forintot adnak. Ez összeg lehetővé tette, hogy Liszt F. Bécsben a legkitünőbb mesterek vezetése mellett tovább és oda képezze magát, hová eddig egyetlen zongoraművész sem jutott el.

Bécsből, hol már 13 éves korában ropant sikerrel hangversenyezett, Párisba ment, s ragyogó művészete által ott is meghódítá a sziveket. Ő is elmondhatta volna, a művészet Caesarja: „jöttem, játsztam, győztem!” — s valóban a későbbi évek során át is, a hol csak megjelent, Madridtól Sz. Pétervárig, utja a diadalok folytonos láncolata volt.

Ez ünnepeztetés közt azonban hazájáról sem feledkezett meg. Művészi körutat tett Magyar- és Erdélyországban, hol mindenütt a legnagyobb lelkesültséggel fogadtatott — s egyszersmind számos jótékony célra tett adományai által honfitársainak háláját és tiszteletét is kivivta.

Azután Weimárban telepedett le, később pedig Rómába menván, az egyházi rendbe lépett, s már mint pap jött vissza közénk

midőn 1865-ben az általa alapított pesti zenede negyedszázados ünnepélyére meghívták; ugyanekkor a pesti redoute nagy termében személyesen igazgatta az általa szerzett „Erzsébet“ oratoriumot, mely akkor adatott elő először (lásd a képet), — mert tudnunk kell, hogy Liszt Ferencz a mily nagy előadó művész, ép oly jeles zeneköltő is.

Isten tartsa meg őt még soká, — őt, a legnagyobb zenészt és ihletett zeneköltőt, ki most már egészen — a miénk!

Liszt Ferenczhez.

Hirhedett zenésze a világnak,
Bár hová juss, mindig hű rokon!
Van-e hangod e beteg hazának
A velőkat rázó hurokon?
Van-e hangod, szív háborgatója,
Van-e hangod, bánat altatója?

Sors és bűneink a százados baj,
Melynek elzibbasztó sulya nyom;
Ennek lánczin élt a csüggedett faj
S üdve lőn a tétlen nyugalom.
És ha néha felforrt vér-apálya,
Lázbetegnek volt hiu csatája.

Jobb korunk jött. Ujra visszazállnak,
Rég ohajtott hajnal keletén,
Édes kinja költ a gyógyulásnak, —
A kihalt vágy s elpártolt remény:
Ujra égünk őseink honáért,
Ujra készek adni életet s vért.

És érezzük minden érverését,
Szent nevére feldobog szívünk;
És szenvedjük minden szenvedését,
Szégyenétől lángra gerjedünk;
És ohajtjuk nagynak trónusában,
Boldog- és erősnek kunyhájában.

Nagy tanítvány a vészek honából,
Melyben egy világnak szive ver,
A hol rőten a vér biborától
Végre a nap fölmerülni mer,
Hol vad árján a nép tengerének
A düh szörnyi gyorsan eltünének;

S most helyettök hófehér burokban
Jár a béke s tiszta szorgalom;
S a művészet fénylő csarnokokban
Égi képet uj korára nyom;
S míg ezer fej gondol istenészszel,
Fárad a nép óriás kezével:

Zengj nekünk dalt, hangok nagy tanárja,
És ha zengesz a mult napiról,
Légyen hangod a vész zongorája,
Melyben a h rez mennydörgése szól,
S árja közben a szilaj zenének
Riadozzon diadalmi ének.

Zengj nekünk dalt, hogy mély sirjaikban
Őseink is megmozduljanak,
És az unokákba halhatatlan
Lelkeikkel visszazálljanak,
Hozva áldást a magyar hazára,
Szégyent, átkot áruló fiára.

És ha meglep bus idők homálya,
Lengjen fátyol a vont hurokon;
Légyen hangod szellők fuvolája,
Mely keserg az őszi lombokon,
Melynek andalító zongzetére
Fölmerül a gyásznak régi tére;

S férfi-karján a meggondolásnak
Köl a halvány hölgy, — a méla bú,
S ujra látjuk vészeit Mohácsnak,
Ujra dül a honfi-háború,
S míg könyekbe vész a szem sugára,
Enyh jön a szív késő bánatára.

És ha honszerelmet költenél fel,
Mely ölelve tartja a jelent,
Mely a hűség szép emléketével
Csügg a multon és jövőt teremt,
Zengj nekünk hatalmas hurjaiddal,
Hogy szivekbe menjen által a dal;

S a felébredt tiszta szenvedélyen
Nagy fiakban tettek érjenek,
És a gyenge és erős serényen
Tenni-türni egyesüljenek,
És a nemzet mint egy férfi álljon
Érez-karokkal győzni a viszályon.

S még a kő is, mintha esontunk volna,
Szent örömtől reng dezzen át,

És a hullám, mint ha vérünk folyna,
 Áthevülve járja a Dunát;
 S a hol annyi jó és rossz napunk tölt,
 Lelkesedve feldobogjon e föld.

És ha hallod, zengő hurjaiddal
 Mint riad föl e hon a dalon,
 Melyet a nép millió ajakkal
 Zeng utánad bátor hangokon, —
 Állj közénk és mondjuk: hála égnek!
 Még van lelke Árpád nemzetének.

Vörösmarty Mihály.

A fehér ember.

Elbeszélés.

Irta Tóth József.

(Folytatás.)

Mintegy három percz óta haladtak már előre a sötét, rideg, földalatti folyosón, melynek föld-falai között nehéz, hűvös lég terjengett.

— Miért remeg a kezed? — kérde a fehér ember. — Félsz?

— Igen, — sugá Orbán reszkető hangon.

— Ne félj, mindjárt világosabb helyre jutunk.

Valóban, alig tettek néhány lépést: a sűrű sötétség ritkulni kezdett.

— Most jobbra kanyarodunk, — szolt a hegyi barlang nagyszakállú remetéje. — Majd meglátod, milyen szép kis kertbe!

— Kertbe?! — csodálkozott Orbán. — Hogy lehet az?

— Meg fogod látni, kis barátom! . . . Nézd tehát.

Orbán álmélkodva nézett szét, s még a szája is nyitva maradt csodálkozásában, mert egy kies helyen látta magát, melyhez hasonlót még nem is álmodott.

Egy parányi tündérkert volt az, tele eleven zöld levelű törpe fácskákkal, melyeknek zöld levelei közül biborpiros sziklarózsák mosolyogtak elő, kedves illatot terjesztve a légben.

— Ez a rózsakert! — mondá a csodaember mosolyogva a kis vendég csodálkozásán. — Itt nyilnak a legszebb sziklarózsák.

— Milyen gyönyörű!

— Lásd, és még sem akartál velem jönni.

— Mi mormog itt? — kérde a kis vendég, egészen elfeledve félelmét a gyönyörködésben.

— A hegyi patak forrása.

— Hát az is itt van?

— Igen. Nézd meg csak!

— Oh, az nagyon szép lehet!

— Valamint minden a természetben, gyermekek!

— Oh nézzük meg, nézzük meg!

— Jer tehát!

A fehér ember, kézen fogva Orbánt, odalépett a sziklarózsákhoz, melyek között egy kicsiny kerek nyílás volt látható, melyből mormogva buzogott fel a jéghideg kristálytisza víz, mélyen kivájva a kemény sziklát s aztán a sziklaesatorján keresztül, sűrű, tüskés vadrózsa- és rekettye-bokrok közt alázuhanva.

— Jaj, de gyönyörű! Sohase láttam én még patak-forrást... sohase láttam én még ilyen szépet!

— Látod kis barátom. Ez itt a patak forrása, mely mélyen, mélyen benyulik a hegy mérhetlen nagyságú gyomrába. E forrás nyílása lefelé mindig szűkebb-szűkebb, utoljára pedig csak olyan vékonynyá válik a feljövő víz, mint a kis ujjad. Még annál is vékonyabb. Azért nevezik „ér“-nek, mert ilyen vékony csöböl jön fel a víz, s mert az a víz-ér szertefut a szikláshegy gyomrában s onnan gyűjti össze a vizet, mint az ér a szivedben a vért.

Orbán nagy kíváncsisággal leste az okos fehér ember szavait, magyarázatát, szinte haragudott magára, hogy annyira meg tudott ijedni ettől a derék, jó öreg embertől.

— Felfelé megfordítva van a dolog, — folytatá a fehér ember, — minél tovább foly a víz innen, annál szélesebbé válik. Hallod: mint zuhog lefelé a patak vize?

— Igen, hallom.

— Itt azért van világos, mert nyílása van e helyen a hegynek, de a nyíláson — mint láthatod, nem lehet bejárni a patak-forrástól s a tüskés bokroktól, de meg azért sem, mert kívül a hegy igen meredek és sikamlós e helyen. Így tehát kénytelen vagyok azon a szűk és sötét folyosón járni be, a melyen az előbb keresztül jöttünk.

Orbán még most sem elégedett meg a csodálkozó gyönyörködéssel, úgy járt a feje mint egy mozgó motolla. Hol ide, hol oda tekintgetett.

Volt is mit nézegetni.

A sziklafalak repedései között gyö-

nyörü hegyi jáczintok, illatos fehérsárga czukorvirágok, apró zöld levélkékkel s csipkés szirmokkal, továbbá barna, zöld és piros mohár tarkállottak, vastagszárú, óriás levelű csodanövények társaságában, a milyeneket csak rendkívüli helyeken: tenger

Liszt Ferencz.

alatt, sziklák magasában s idegen országokban lehet látni.

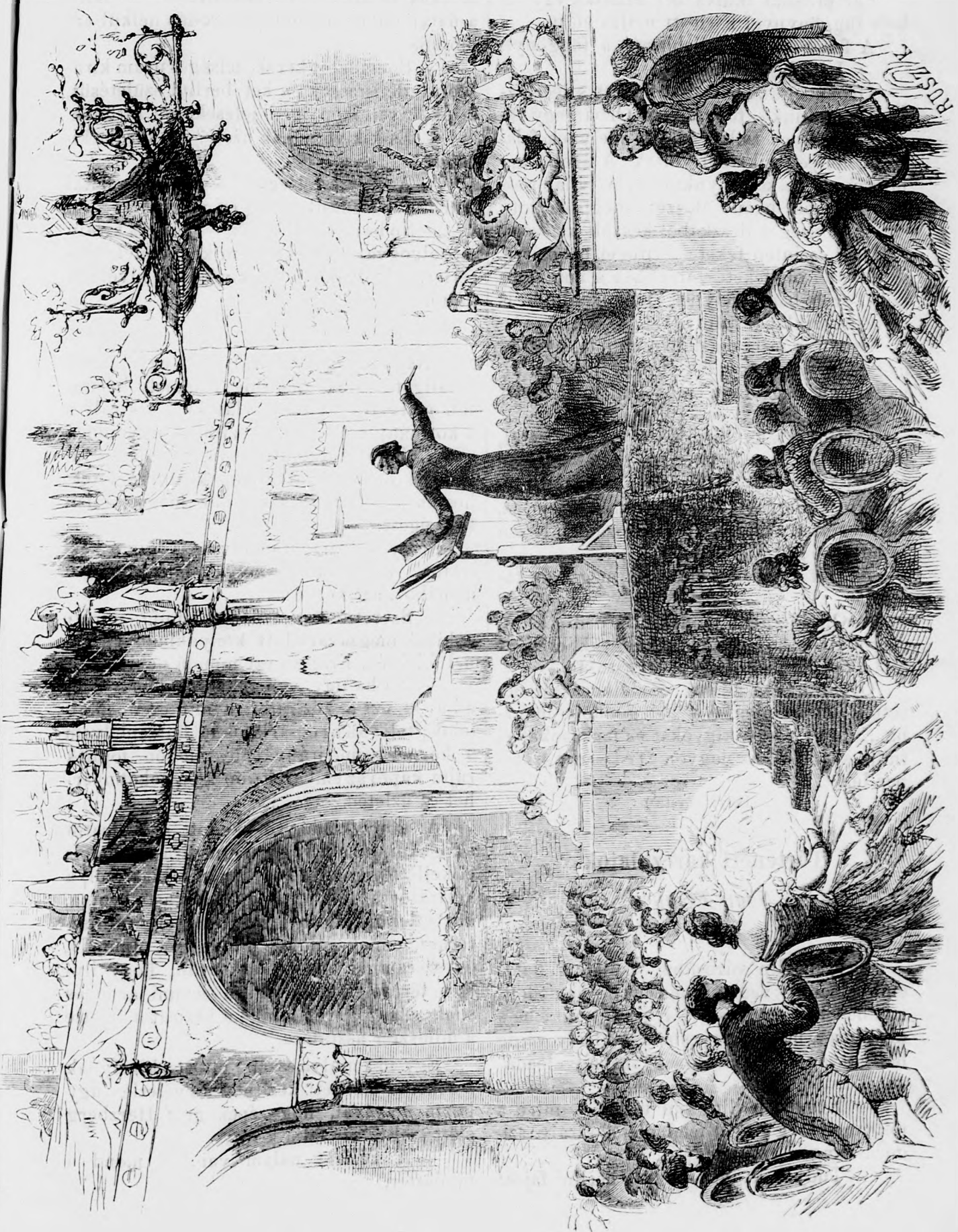
— Óh, de szép! . . . óh, de gyönyörű!

— Ez az én birodalmam — Isten után!

— Ugy-e jó itt lakni? — kérdé Orbán.

— Nekem jó, gyermekem, de te nem

szeretnél itt lakni. Hisz te még gyermek vagy s szereted az életet. Hamar megunnád te itt magadat, bármilyen szép is itt minden, mert a gyermek szereti a társaságot, fél az egyedüllétől s a magány unalmától. De menjünk már be a szobáimba is. Csak husz lépés ide.

Liszt Ferenc a redoutecban 1865-ben.

ga
s
és
iás
ni-
rer

ek
ád
n-
ot,
bl.
ak

Pár pillanat múlva ott állottak egy fekete függönnyel borított nyílás előtt.

A fehér ember föllebbenté a függönyt.
— Lépj be! — mondá.

Orbán egész bátran belépett s leereszkedett utánuk a függöny, s Orbán egy tágas, homályos szobát látott, melynek falai sima, fényes sziklából voltak. A szoba egy hosszú, de keskeny lyukon nyert világosságot, s a mit benne először megpillantott, egy közönséges deszkából készült alacsony ágy volt, szintén fekete terítővel beborítva.

Minden oly fekete volt ebben a homályos szikla-szobában, melynek még a földje is kemény sziklából állott.

Orbán, a mint másfelé tekintett, nagyon megijedt, mert egy fekete asztalon egy kivájt szemű, nagy fogu emberkoponyát látott fehérteni.

— Nos? talán megijedtél e koponyától, melyet én a hegyek közt találtam, — kérdé a fehér ember. — Bizonyosan egy téli időben itt kóborgott szegény ember feje az, kit megettek a farkasok. Jer közelebb hozzá és nézd meg!

— Hát a bácsit nem eszik meg a farkasok? —

— Óh, ide nem jönnek. Ha pedig künn megtalálnak, midőn néha kimegyek, elriasztom őket. Én nem félek a farkasoktól.

Orbán ujjal félnék csodálkozással nézett a fehér emberre, s azt gondola magában, hogy: a ki a kigyókat és farkasokat el tudja kergetni, az nagyon félelmes ember lehet.

(Folyt. követk.)

Történeti karczolatok.

Nagy Frigyes.

(Vége.)

Egy, Berlin városában született fiatal ember hadügyvédi állomásért folyamodott, s ebbeli kérvényét személyesen nyújtá be a királynak, nagy Frigyesnek. A király végig hallgatván a folyamodónak szóbeli előadását, kérdi:

— Kegyed berlini születésű? — mire a folyamodó igen-nel felelvén, a király szigorú hangon ezt mondja:

— Tudja-e kegyed, hogy a berlini fajzat

hitvány és mire sem használható? — mire a fiatal ember minden zavarodás nélkül azt mondja:

— Bocsánatot kérek, felséges uram királyom! de ismerek én két berlini születésűt, a kik kivételkép igen jelesek, sőt kitünők.

— És kik volnának azok? — kérdi a király.

— Az egyik felséged, — válaszol a fiatal ember, — a másik pedig én vagyok.

— No haugy vélekedik, — mond a király mosolyogva, — megteszem kegyeddel a kísérletet, de óvakodjék a kivételből kivétellé válni.

Nagy Frigyes királynak egy, nevét elhallgató valaki bekülde valamely kéziratot, mely teli volt ócsárlásokkal a király s a kormány ellen. Ezen kéziratot, ugymondá a névtelen beküldő iratában, ő valahol találta, s nehogy valamikép közhírré tételhessék, benyújtja a királynak megsemmisítés végett.

Frigyes nyugodtan olvasá végig a kéziratot, s azután könyvkiadót hivatván magához, azt kérdé:

— Szeretne ön gazdaggá lenni? — mire a kissé megzavarodott könyvkiadó igen-nel felelvén, Frigyes ezt mondá neki:

— Na ha úgy van, akkor nyomassa és adja ki ezt a kéziratot, a mit ezennel átadok; teli van az ócsárlásokkal önszemélyem s kormányom irányában; mohón fognak rajta kapni az emberek; ön igen sokat nyerhet ez üzleten.

A könyvkiadó vonakodott a kéziratot elfogadni, de a király parancsára azt mégis el kellett vinnie; de távozván a királytól, a kéziratot a nélkül, hogy elolvasta volna, közvetlenül elvitte gróf Herzberg miniszterhez, ennek a dolog mibenlétét elmondá, egyszersmind oda nyilatkozván, hogy ilyféle férczelések kiadására semmi áron és soha sem fog ráállani, s a kéziratot letette a miniszter asztalára.

Egy idő múlva eszébe jutott a királynak a sokszor említett kézirat, és a véletlen úgy hozta magával, hogy épen gróf Herzberg előtt említé azt fel a király.

— A kézirat nálam van, — mond a miniszter.

— Hogyhogy? — kérdi a király, — miként jutott ön annak birtokába?

— A könyvárus — válaszol a miniszter — nekem adta át a kéziratot, melynek kiadása meg nem fér becsületével, nem akarván alávaló uton-módon meggazdagodni.

— Jól teszi, — ugymond a király, és soha többé nem említé ez ügyet.

Midőn már hajlott kora volt, nem szenvedheté, ha valaki ócsárlólag beszélt öreg emberekről, vagy épen figyelmetlenül és megvetőleg bánt azokkal.

Kikocsikáztatván egykor, hintaja mellett kíséretül egy nyugalmazott tábornok lovagolt, kinek azt mondá a király:

— Hej! vigyázzon magára, nehogy valamikép a kerék alá kerülvén, megsérüljön.

— Mi baj lenne, uram királyom, — válaszol a tábornok, — öreg legény vagyok, nincs mit veszteni rajtam.

A király észrevehetőleg rossz kedvvel fogadta a tréfás mondatot, és többé egy árva szócskát sem intézett a tábornokhoz.

Kevéssel halála előtt Nagy Frigyes Lucchesini tábornagnak, a ki kérdezé a királytól, hogy miként nyugodott az elmúlt éjjel? ezt válaszolá:

— Egész éjjel nem hunytam be szememet, s midőn az álom közeledék, el kellett azt utasitanom, mert kabinet-i dolgaimat kellett elintéznem.

Erre Göröz tábornok, ki szintén jelen volt, abbeli nézetét nyilvánítá, hogy a királynak az említett ügyek elintézését elhagasztani s a helyett aludni kellett volna.

Frigyes élénk szemekkel tekintett Göröz tábornokra s mondá:

— Hogyhogy barátom, azt hiszi ön, hogy engem az állam hiában fizet?

A modor, mely szerint Nagy Frigyes porosz király valakit némi kegyelemben részesíteni szokott, ennek becsét szerfelett emelte s a király nemes jellemét fényesen tünteté ki.

Uj hadgyakorlatok hozattak be a hadseregnek, s azoknak kellő általánosítása végett az ország minden tartományaiból a törzstisztek Potsdam városába rendeltettek

a végre, hogy azt itt tapasztalandó hadgyakorlatokat azután az illető ezredeknél a vidéken is életbe hozhassák. Ezen berendelt főtisztek közt volt Pfuhl nevű tábornok is, egy oly férfi, a kit a király hadi tudományossága, de még inkább kitünőleg jeles lelkülete s jelleme miatt nagyra becsült. Midőn tehát a nevezett tábornok Potsdamban tartózkodott, a király őt mindennap meghívá ebédre.

Egy nap a király nem jól érezvén magát, az ebédre meg nem jelent. Az étkezésen együtt volt társaság épen el akart oszlani, midőn a király Pfuhl tábornokot magához hivatá szobájába. Midőn oda belépett a tábornok, a királyt egy közönséges tábori ágyon fekve találta.

— Hallja kedves Pfuhlom, — ugymond a király, — nem tagadhatom, hogy gyengélkedő vagyok, de ezért — kérem szeretettel — engem ki ne selejtezzék ám!

— Korántsem, felséges uram királyom, — válaszol a tábornok — legalább még husz s néhány évig kell felségednek dicsőn szerepelnie, azután pedig engem vigyen el magával.

Erre kérdi a király:

— Ön jelenleg hány éves?

— Hatvanegy éves vagyok, — felelé a tábornok.

Király: Ugy-e még édes atyám nevezte ki önt tisztté?

Tábornok: Ugy van, felséges uram.

Király: Hány év óta szolgál?

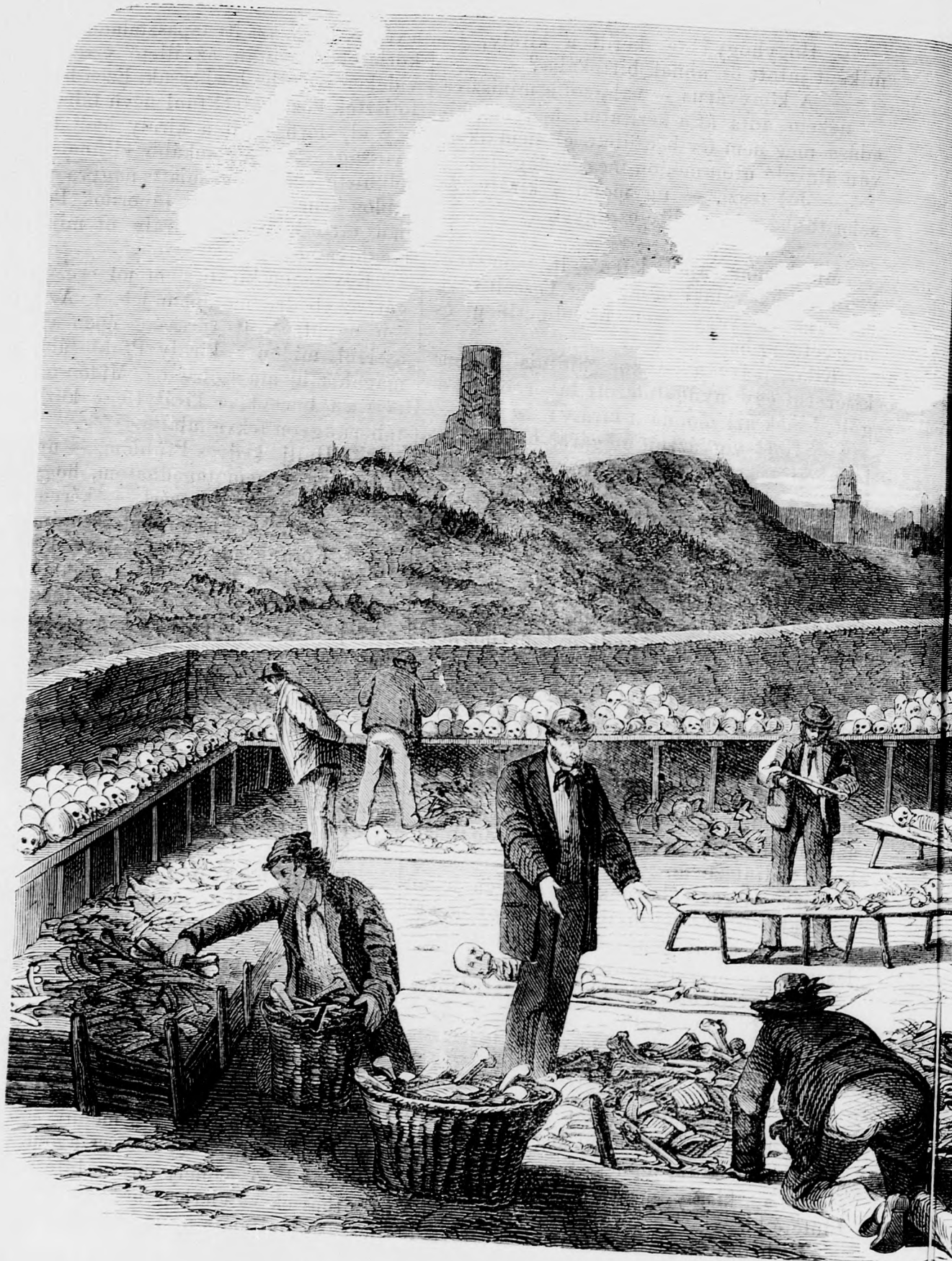
Tábornok: Negyvennégy év óta.

Király: Mondja meg nekem, részesítém-e már valamely kegyelemben?

Tábornok: Felségednek köszönöm fentartásomat.

Király: Hiszen ezért nekem szolgált! Tudja mit, kedves Pfuhlom, itt van kétezer tallér, fogadja egyelőre szívesen. Én elég hosszú ideig éltem, s higye el, nem sok örömben részesültem. Ha a Mindenható csak még négy évig — a mennyi idő tudniillik arra kell, hogy az országomra nézve tervben levő némely üdvös intézményt létesíthessek — életben hagy, tökéletesen ki leszek elégítve, s nyugodtan hódolok a természet törvényének.

A hű tábornok szemlein az elérzékenyülés könyei toltak ki.

A szolferinói esonthalmok.

Néhány év múlva Pfuhl tábornok a legdiszesebb és dús jövedelemmel ellátott hivatalos állomásokra neveztetett ki, és a fekete-sas-renddel díszesített, melynek átküldése alkalmával sajátkezűleg ezt írta a király a tábornoknak:

— Itt küldöm az én kedves és becsületes Pfuhlomnak a rendet.

Más alkalommal, midőn ismét megajándékozta Pfuht a király, ezt mondá neki:

— A mit ezentul fogok adni, nem önnek adom, hanem gyermekeinek, hogy valaha azt mondhassák: a király szerette édes atyánkat.

II. Frigyes, hódolva az akkori korszellemnek (1712—1786) s születése óta reájáható előítéleteknek, az országában fenálló állami, főképp pedig katonai hivatalokra és tiszti állomásokra csak nemes származásu egyéneket nevezett ki. De milyenek voltak légyen mint magán-embernek nézetei s gondolatai a nemességről? erről bizonyágot tesznek a következők:

Fitestvérehez írt egyik levelében ezt mondja: „Vajjon van-e szüksége az erénynek és talentumoknak arra, hogy őseik legyenek? Valamennyi emberek, kiktől hemzseg a világ, ugyanazon egy atya gyermekei és egy családot képeznek; és daczára mindazon dölyfnek, melyben rangotok folytán sinlődtök, ők születésre nézve nem különböznek tőletek, a ti véretekéből valók! Soha se zárjátok el fületeket panaszaitoknak, és fődözzétek be nyomorukat szerencsétekkel; ha csakugyan fölöttök állani akartok, legyetek náluknál emberségesebbek, szelidebbek, erényesebbek.“

Egyik munkájában többi közt ezt mondja: „Meg vagyok győződve, hogy ha az emberi szellem történelméről van szó, akkor a rang és életmód okozta különbség elenyészik; a királyok nem egyebek embereknél, és valamennyi ember egyenlő egymás közt.“

Egy másik munkájában, vonatkozólag családjának eredetére, ezek foglaltattak: „Nézetem szerint az emberek mindnyájan régi családból származnak. Hány hadvezér, hány államférfi került a polgári rendből! Teli van velök Európa, s ép ezért csak még szerencsésebb. Én valóban meg nem vetem a Wittekinde-k, Károlyok, Ottók vérét; sőt

ellenkezőleg van sok okom a hősök vérét szeretnem, de még jobban szeretem az érdemet.“

Más helyen így nyilatkozott: „A természet a talentumokat, nem figyelvén a származás minőségére, elosztogatja az emberek közt.“ — „Minden ember, a ki erényei és talentumai által magát kitünteti, nemes férfi.“

Egykor, midőn két tudatlan, de őseikre büszke nemes Frigyesnek bemutatott a hadseregbe leendő felvétel végett, e következő nevezetes szavakat mondá:

— Mit értünk ezen szó alatt: nemesség? Vajjon e szócska: „nemes“, az, a mi nemessé tesz, vagy egy igen kétes leszármazásróló hit? A nemesség nem egyéb, mint a miveltség, becsületesség és honszeretet magasb foká, a melyet jó nevelésü emberekről fel lehet tenni. Ha ez hiányzik, a nemes ember semmi, épen semmi, — hasztalan gyom!

„Akkor vége lesz a világnak“.

— Mese. —

Egy szegény napszámos fia még zsenge korában árván maradt, úgy hogy kénytelen volt idegen ajtók előtt koldulással keresni keserves kenyerét, míg végre tíz-éves korában egy jómódú gazda-ember könyörült rajta s mint pásztorfiut szolgálatba vette őt. De bizony ott nem volt jó dolga, ő is részesült a szegény árvák rendes sorsában: sok verést, és kevés kenyeret kapott. De azért csak iparkodék, a mennyire tőle kitelt, mert nem volt kilátása, hogy valami jobb helyre juthasson.

Nagy szerencsétlenségére, egyszer elvesztett egy tehén a csordából; hiába kereste azt késő estig, nem találhatta sehol. Nagyon jól tudta mi vár rá, ha elveszett tehén nélkül mén haza. S alig hogy behajtotta a kapu a csordát, az asszony már is észrevette a tehén hiányát, ámbár már jól besötétedett, s mindjárt kitört egy karót a kerítésből s nekiesett a szegény fiúnak. Tán agyon is veri, ha a gazda nem könyörül rajta, mondván:

— Hadd már azt a gyereket, te asszony. Inkább menjen ép lábbal keresni a tehenet,

mint hogy őt megnyomorítsd, abból ugyan semmi hasznod nem lesz.

Az asszony ez belátta, s még csak egyet ütött fejére — ráadásul, s vacsora nélkül küldte őt vissza az erdőbe a tehenet keresni, utána kiáltván:

— Ha tehen nélkül jösz haza, akkor agyonverlek!

A szegény fiu egész éjjel sírva — riva járt az erdőben, de a tehennek semmi nyomára sem akadt. S midőn reggel a nap feljött, elhatározta magát, történjék vele bármi a világon, de ő többé nem mén haza. S ezzel sebesen neki indult a menésnek oly irányban, hogy minden lépéssel távozott otthonjától.

Meddig és mennyire futott így, azt ő maga sem tudta, de midőn végre félholtan összerogyott, a nap már igen magasan állt. A fiu mélyen eleludt, annyira ki volt merülve. Midőn felébredt, vizet érzett szájában.

Szemeit kinyitva, egy kicsiny öreg embert hosszú szakállal látott előtte állni, ki épen bedugta kulacsát.

— Adj még egy kis vizet! — esde a fiu.

— Elég volt egyszerre, — viszonzá az öreg — ha utam véletlenül nem vezet erre, akkor ez utolsó álmod lett volna, mert már félholt valál, midőn megtaláltalak.

Ezután kérde tőle az öreg, kicsoda és micsoda ő, és hova akar menni. A fiu igazság szerint elbeszélé az öregnek szomorú sorsát és a tegnapi jelenetet is, sőt megmutatta neki a kék foltokat sovány hátán, melyeket a tegnap rajta megtánczoltatott karó emlékül hagyott neki, s hogy azután elszaladt, és szaladt, a meddig lábai birták.

Az öreg csendesen, gondolkodva hallgatta végig elbeszélését, aztán mondá:

— Szegény árva gyermek! te sem jártál sem jobban, sem rosszabbul, mint többnyire mind azok, kiknek vigasztalói a sirban nyugosznak. Többé vissza nem mehetsz. Ha egyszer elszöktél, akkor új szerencsét kell keresned a világban. Miután nekem magamnak sem telkem, sem házam, sem gyermekeken nincsen, így én sem gondoskodhatom rólad, de tanácsot adok neked — ingyen. Ez éjjel aludjál itt nyugodtan; reggel, midőn a nap kél, jegyezd meg magadnak jól

azon tájat, hol kelni látod. Ezen irányban kell haladnod, úgy hogy minden reggel szemed előtt legyen a nap, este pedig a hátad mögött. Az út ugyan kissé hosszú, de az nem baj. Erőd napról-napra növekedni fog. Hét évig fogsz így vándorolni mindig keletnek tartva; akkor egy roppant magas, a felhőkig érő hegy lábához érsz; ott leled jövendő boldogságodat. Neked adom tarisznyámat és kulacsomat, e kettőben mindenkor annyi enni-inni valót találsz, amennyire szükséged van. De ovakodjál nehogy csak egy csep-
pet is haszontalan elpazarolj az italból, vagy egy morzsát a kenyérből, mert akkor könnyen kiapadna élelmi forrásod.

Egy éhező, szomjuzó állatnak adhatsz belőle, Isten örömmel látja, ha teremtményei segítenek egymáson. A tarisznya fenekén egy összegöngyöltet, hervadt lóherelevelet találsz. Arra nagyon vigyázz. Ha utközben egy folyóhoz vagy tóhoz érsz, akkor terjeszd ki a levelet a vizen s azonnal sajka lesz belőle s átviend téged, aztán tedd össze megint, mint herelevelet, s helyezd el a tarisznyában. —

Ezen utasítás után átadá a fiunak tarisznyáját és kulacsát, mondván: „Isten veled!” — és azzal eltűnt szemei elől.

A fiu mindezt álomnak tartotta volna, ha a kézzel fogható ajándék nem bizonyítja az ellenkezőt. Megvizsgálta a tarisznyáját, s fél cipót, egy darab kövér sajtot és egy darab füstölt disznóhúst talált benne. Ilyen jó falatokat ő még soha sem evett, a kulacsban pedig valami különös jóízű édeses folyadék volt, mely nagyon jól esett neki. Midőn a fiu jóllakott, lefeküdt aludni, a kulacsot és tarisznyát feje alá tette, nehogy ellopják tőle.

Hajnalban felébredt, éppen mikor a nap kelt, s miután megreggelizett, utnak indult.

Ment, ment, de nem érzett semmi fáradságot, csak az éhség emlékeztette őt arra, hogy talán már dél is van. Leült, jóllakott, nagyot ivott, és azután nagyot aludt, s vígan folytatta vándorlását. Este meggyőződék róla, hogy helyes irányban haladt, mert a lenyugvó nap épen a nyakába süttött.

Másnap egy folyóhoz ért. Kivette tehát a herelevelet, szétterjeszté azt a vizen, s azonnal csinos sajkává vált; beszállt, s egy

pár evezőcsappással a tulsó parton volt; a sajkából ismét herelevél lett.

Ily módon vándorolt a fiu több éven át, tarisznyája, kulacsa mindig tele volt. Talán már hét év is elmúlt azóta, mert a fiuból szép, erőteljes ifju lett, midőn egy napon magas, az égig érő hegyet pillantott meg. De még egész hétig kellett mennie, míg a hegy lábához ért. Midőn valahára odaért, leült annak lábánál, hogy pihenjen s lássa, teljesülend-e az öreg ember jóslata.

Még nem ült ott sokáig, midőn sajtáságos sziszegést hallott a távolból, s nemso-kára egy óriási, legalább husz öl hosszú kigyó hengeredett feléje, s egészen közel mellette vonult el. Az ijedség miatt nem is volt képes felkelni és onnan elszaladni, de a kigyó is gyorsan elvonult mellette s nem is nézett rá.

Egy ideig minden csendes volt. Aztán úgy volt, mintha valami nehéz test ugrálva közelednék, — hopp! hopp! — egy óriási béka volt, olyan nagy mint egy ökör. Ezen rettenetes állat is elvonult mellette a nélkül, hogy észrevette volna.

Ezután szörnyü zúgást hallott feje fölött, mintha égiháboru közelednék. Midőn feltent, magasan feje fölött szállt egy rettentő nagy sas, ugyanazon irányban, melyben a kigyó és a béka elvonult.

— Ezek ugyan csodálatos dolgok, melyek boldogságomat megelőzik! — gondolá magában az ifju. Ekkor sebesen mint a szél, egy lovas közeledék feléje fekete paripán. Midőn az idegen a pihenő ifjut megpillantá, megállítá lovát s kérdé:

— Ki ment el melletted?

Az ifju felelé:

— Először egy nagy kigyó, volt vagy husz öl hosszú, aztán egy ökörnagyságu béka, s végre magasan a fejem felett szállt egy óriási sas. Milyen nagy volt, azt nem vehettem ki, de szárnyai olyan zúgást tettek a levegőben, mintha égi háboru közelednék.

— Jól láttál, fiam; — felelé az idegen, — ezek legnagyobb ellenségeim, melyeket épen üldözök. Ilyen figyelmes emberre volna szükségem; ha szolgálatba akarsz lépni, én megfogadlak. Menj át ezen a hegyen, akkor épen lakásomhoz érsz. Én hihetőleg akkor már otthonn leszek, mikor te oda érsz.

Az ifju megigérte, hogy jönni fog, és a lovas tova nyargalt, mint a szél.

(Vége következik.)

A szolferinói csonthalmok.

(Képpel.)

Dicsőségteljes a csatatér gondolata; a helyé, hol hazáért, jogért, szabadságért ezekre kockára tették életüket; a szabadság és hazaszeretet szent tüze fentebb lobogott a rettenetes tüznél, melyet ágyuk ezreinek bösz torka szórt, s a szemek a bátorság tüzeiben élesebben villámlottak a vont kardok és szegzett szuronyok élénél. Mint rohantak a hadoszlopok, tömött sorokban, összetartva, a halállal szemben, előre! — kiáltással. Eget ver a csatazaj, a diadalkiáltás elfojtja a halálajt! Por és füst kavargog, szél lobogtatja a magasra emelt zászló szárnyát, patakka-omlik a vér, — s délczeg paripáján vérrel befecskenve, porral belepve, vágat a győztes vezér, kinek nevét a történet érczlapjára vési be.

Dicső a csatatér gondolata, de rettenetes tekintete — a harc leviharzott napja után. Százan — ezrenként fekszenek a még temetetlen hullák, megcsonkítva, összetiporva, egy-egy élő nyöszörög még a halottak sorában, ott hagyva, elfeledve, míg elvérzik s meghal; bár érzi, hogy megmenthető lett volna.

Majd elcsendesül minden a harcmezőn, a tört ágyuk és szekerek, a halottak és elesett lovak, minden hallgat, szétszórva a vér mezején.

Leszáll az éj. Jönnek temetni. Roppant gödröket ásnak a csatatér néhány pontján s tömegesen hordják be a halottakat, ellenséget és barátot, a közös sirba. Ki érne rá válogatni az egyenruhák színei szerint: ez olasz, ez francia, ez osztrák, — s miért is tenné azt! Pihenjenek együtt a közös sirban, kik ellenségek s egymás megölői voltak. Többé nem rántanak kardot egymásra.

A tér megtisztul a harc emlékeitől. Jótékony zápor elmosza a vérnyomokat. Majd megzsundul a fü s az egyenesre taposott téren újra kihajtanak eltiprott gyökerei. A tenyészet kövérebb lesz a véráztatott földön, virág fakad majd kis mosolygó sze-

mével, s buján és sűrűn nő meg a fű. A ki
arra jár, elmondhatja magában:

„Ki gondolná, ki mondaná,
Hogy e hely csatatér?”

A szolferinói és szan-martinó-i csatatér
is, és pedig mily nagy mértékben, látta
mind e dicsőséget, mind e borzalmakat,
1859. jun. 24-én. Ama nap, mely Olaszor-

Aranyosó ezigányok.

szág fölszabadulásában a legfényesebb. eze-
renkint követelte meg áldozatait. Ott részint
egyedül szétosztott, részint nagy köz sirokban

feküsznek a három nagy hadsereg — olasz,
francia, osztrák — katonáinak eltemetett
holtteste... Hagyjuk pihenni a halottakat!

Elfolyt tiz év. A koporsó nélkül, csupán a nyirkos földbe eltemetett holttestek, az enyészet hatalmának közvetlenül átadva, merő csontokká váltak már. A szántó ekéje itt-ott felvetett csak vékonyan földdel betakart csontokat, melyek aztán borzalmasan fehérlettek messzire a barna földből, különösen a holdnak halvány fényében.

1870-ben az olasz képviselőház két tagja, Torelli marquis és Cavriani azon nemes gondolatra jött: kiásatni és összeszedve temettetni el a szolferinói és szan-martinói csatatéren elszórva elásott csontokat, hogy azok, kik Olaszország szabadságáért vérzetek el, külön e célra épített kápolnában pihenjenek. Azonnal bizottság alakult e célból, s a költségekre megindult az aláírás, melynek eredménye néhány nap alatt 42,000 frankra emelkedett. A siker az indítványozókat tervük megnagyobbítására bírta. Elhatározták: megvenni az egész dombházat, melyen a szolferinói templom és torony áll, s az épületeket azon állapotban tartani fenn, melyben a csata napján voltak, továbbá két halotti kápolnát építeni, egyiket Szolferino, másikat Szan-Martino terére, s mindkettőt oly széles térre, hol elég hely legyen az általános vagy egyesek által állítandó siremlékekre.

1870. február 26-án tartották a kegyeletes aláírók első közgyűlésüket; az elnök, Torelli marquis, jelentette, hogy már is 8177-nek csontvázát (751 sirból) vették fel. A hivatalos jelentések szerint azon csatában 10—11 ezer ember esett el.

A felásott csontokat — mint képünkön látható — szakértők összeillesztették egész csontvázakká, mert csak úgy lehetett a felvett holtaknak számát meghatározni. Aztán szépen összerakták halmokba, máglyaként, s tetejökre egy-egy koponyasor van rakva. Borzalmas látvány, melynek megtekintésére megszorult a legbátrabb szív is!

Míg a kápolnák készek lettek, addig is a csontok a legszebb rendben őriztettek egy bekerített helyen, s egyáltalában szomorú ünnepélyes tisztelettel bántak e csontokkal. Minden jelt, emléket, pénz- és fegyverdarabokat, a mi egyik vagy másik csontváz azonosságának megállapítására vezethetett, gondosan megőriztek, jegyzékbe

vettek, s ez uton meg is állapítottatott néhány hullának kiléte.

A szolferinói csata évfordulóján, június 24-én, 1870-ben felszentelték a halotti kápolnákat, s a csontokat ünnepélyesen átszállították örök nyugalmuk helyére. Hogy nyugalmukat megzavarták, nem kegyelet hiányából történt; ellenkezőleg a kegyelet és honfi-hála érzetei által indítatva.

Béke hamvaikra!

Aranymosó cigányok.

(Képpel.)

Olyan vad vidék, hogy elszorúl az ember szive. Ha az istennyila rettentő kedvében leütne, — nem volna hely, hová elmenekülj előre. Ha a sziklahegyek szakadásai-ból megáradt folyamok zúdulnának alá reád, ki az elzárt völgyben vagy, menthetlenül elöntene az áramlat. Nincs menekülés sehol.

És az ilyen vidékek hazája — nem más, mint a bérczes, aranyban, ezüstben gazdag Erdély, és az ott szülöttek, bármily messzire is sodorja el őket a sors hazájoktól, bár a jóllet és fény közepette éljenek, visszavissza vágnak zord, vadon tájaira.

Ezer változatosság- s ezer sajátosságban gazdag az ily tájék; hijába keresnök azt másutt.

Egyfelől a gazdagság, fény, kényelem, másfelől a nyomor, nélkülözés és szegénység sehol sem képez oly szembeszökő ellentétet egymással, mint Erdélynek azon részében, melyet „aranyvidéknek“ neveznek.

A hegyeket rengeteg erdőségek födik, melyek alig ismerik még a fejszét; s a hegyek gyomrában ott van a felszámíthatlan kincs, melyet ezredév óta aknáznak, s melyet még sem aknáztak ki sem a rómaiak, sem a magyarok, sem az oláhok. S a nép legnagyobb része mégis koldus és szegény mellette: nem örvendhet az életnek.

A vidék ezer változatossága, ezer sajátosságai közül most csak egyről szólunk: az aranymosó cigányról, mert ez is egyik sajátosságos vonása az erdélyi aranyvidéknek.

Az aranymosó cigánynak van hazája s van vallása is. Ez különbözteti őt meg bolyongó fájának más sarjadékaitól. Ő letelepült, nem lakik sátrakban, nem bolyong egy

vidékről a másokra, s nem is tartozik már a vándor cigányok félvad fájához; foglalkozása, keresetmódja lekötötte őt, ő többé nem hazátlan, számkivetett a társadalomból.

Az aranymosó cigány bennlakik az ősfenyvesek közt, vadon vidéken, s ott űzi keresetmódját, hol aranytartalmú hegyekről vizek gyűlnek alá a völgybe, a mederben s az iszapos partokon keresi az aranyat, mely kedvelté tette előtte a letelepülést s egy helyben maradást: az aranyat.

A mitől az egész vidék lakossága fél, a mi borzalmassága által megdöbbent minden kebelet, egy vízáradás, mely mint tenger indul alá a hegyesúcsokról, szakadásokon és hegyszorosokon át a völgybe, s magával ragad mindent, mit utjában lel, azt ohajtja leginkább az aranymosó cigány. Ez a legélvezetesebb látvány előtte: szűk kunyhójában várja a szörnyű színjáték végét.

S ha a pusztító áramlat elvonult, s iszap, lezúditott fák és sziklák jelölik nyomait, — az aranymosó cigány akkor indul aranyat keresni, akkor van az ő aratása, szüretje. A megdagadt vizek, a sok értéktelen között, értékes körészeket is mostak le az aranydús hegyekről, s mivel a rendes bányászattal elegendően foglalkoznak, régi törvények alapján pedig a cigánynak rendes bányászatot nem szabad üznie, — e vándor faj meghonosultjai egy könnyebb, természeteknek inkább megfelelő, s néha elég jövedelmező keresetmódot választottak, — az aranymosást, aranytartalmú vizek mellett, aranytartalmú iszapban.

Képünk ép ily munkára induló aranymosó cigánytábrázol; — aranymosóasztala már ott van a kiszemelt helyen, csak a kánát viszi magával, mely szükséges a munkához. Hát meg egy másik edény is szintén nélkülözhetlen, — az a szűk korsó, melyet fia kezében tart, s melyből hébekorba szíverősítőt lehet meríteni, ha terhessé, izzasztóvá vált a munka.

L. B.

Krónika.

A Liszt-ünnepély. Liszt Ferencz művészi működésének 50 évi ünnepélyét a hó 9-dikén ülte meg a főváros, mely alkalomra nem csak hazánk különböző vidékéről, de a külföld több távoli

pontjáról is számosan sereglettek egybe, hogy szintén örvendő részesei legyenek az örömnapiak, minőt csak keveset mutathatnak fel a művészet évtalpjai. Az ünnepély a mondott nap délelőttjén és délutánján folyt le a vigadó (redoute) fényes termében. Délelőtt 10 órakor már szorongásig megtelt a kis terem, s Liszt Ferenczet, midőn megjelent, szívből fakadt „éljen“ kiáltások fogadták. Az ünnepelt férfin Haynald kalocsai érsek és Schwendner pest-belvárosi apát-plébános közt foglalt helyet, szemben Királyi Pál- és Odry Lehellet, kik közül az egyik Pest városát, a másik az „írói és művészi kört“ képviselte. Amodébb a hazai és külföldi küldöttségek tagjai voltak láthatók. Közül estek az előadó művészek, kik Gobbi Henrik zeneköltőnek ez alkalomra írt „Liszt-cantate“-ját adták elő.

Ennek bevégezése után Királyi Pál szép szónoklat után átnyújtotta a városi Liszt-alapítványról szóló okmányt, utána Odry a Liszt tisztelői által följánlott igen díszes aranykoszorút. Liszt e megtiszteltetését meghatott fojtott hangon néhány szóval megköszönte. Ezután következtek a bécsi zenekedvelők, a cs. királyi udvari zenekar (Hofkapelle) és a cs. királyi udvari dalmű tagjainak üdvözlétei. Mindegyik testület küldöttség által volt képviselve és mindegyik számos aláírással ellátott díszesen kiállított üdvözlő iratot nyújtott át. Továbbá nyújtottak át babérkoszorukat Mukhanozo grófnő Liszt varsói tisztelői részéről; a magyar gazdasszonyok küldöttsége egy kis árva leányka által, ki az ünnepelt művészhez az árvák nevében intézett üdvözlőt; a Knop művészpár Weimárból; Brand k. a. drámai énekesnő Berlinből szintén babérkoszorúkkal tisztelték meg. Végül Volkmann Robert és Kahnt C. F. a Lipcsében megjelenendő „Neue Zeitschrift für Musik“ szerkesztője a német egyetemes zeneegylet nevében egy ezüst babérkoszorút nyújtottak át, — mivel az ünnepély végét érte és Liszt zajos éljenek közt távozott. — Délután 5 órakor a „Krisztus“ oratorium (Liszt műve) előadása vette kezdetét. A vigadó nagy és kis terme minden zugában megtelt. Az első sorokban közvetlenül a zenekar előtt ültek az ünnepelt zeneköltőt környezve, az Apponyiak, Andrássyak, Orczyak stb. Haynald érsek, Reményi Ede, Sipos Antal stb. Az oldalt emelkedő „rekesz“-ben a külföldi tisztelők, többi közt Bibesco hercegnő, Dörnhof gr. porosz konzulné; ott láttuk Andrássy Gyula gr. külügyminisztert is. Liszt előadott műve bátran sorozható eddigi nagyszabású művei sorába, és hatása minden egyes szakasz után viharos tapsban nyilvánult. Az előadás, s vele az ünnepély, 9 órakor ért véget.

— Rémes gyászhir futotta be a várost hétfőn (10-dikén) reggel nyolcz és 9 óra közt: Vidacs János, országgyűlési képviselő, a kigyó-utcai Rottenbiller-ház negyedik emeletéről leugrott az

udvarra és szörnnyethalt. Vidacs János a hazai közügy iránt mindig hévvel buzgólkodó férfit volt; jótékonyága, melyet mértékben tul gyakorolt, volt részben oka vagyoni bukásának, mely bukás vezette őt e megdöbbentő lépésre. Nyugodjanak békében a jobb sorsra érdemes férfi hamvai!

Adoma.

— **Ó-spanyol udvari illem.** Mária Lujza spanyol királyné, Orleans herceg leánya és XIV. Lajos francia király unokahúga, Aranjuezban egy nap az elővezetett lóra akart ülni. Hanem egyedül a királynak volt joga, hogy a királynénál az ily alkalmakkor szükséges szolgálatot végezze, mert még a legelőkelőbb spanyol grandnak (nemes) sem vala szabad — halálbüntetés terhe alatt — a királynét érinteni; és a király nem volt jelen, — a szegény királynénak tehát segítség nélkül kellett lóra ülnie. A tüzes andaluziai paripa, mielőtt a királyné elhelyezkedett volna a nyeregben, ágaskodni és toporzékolni kezdett, — ledobta urnóját, s minthogy ennek lába a kengyelen megakadt, egy darabon elchurcolá. Két közel lévő grand, kiknek az uralkodó udvari illem minden feszessége daczára is helyén volt szívök, oda sietett s kiszabadíták a királynét veszélyes helyzetéből. Hanem mihelyt ez megtörtént, a két nemes tüstént nyergeltetett és elmenekült, hogy kikerüljék a rájuk várakozó halálbüntetést. Csak néhány befolyásos barátjuk közbenjárása folytán nyertek a királytól kegyelmet s térhettek megint vissza az udvarhoz!

Talányok.

- 1) **Körösy Lászlótól.**
1. 2. 3. 4. A hó szeretet innen jó.
De van sok kemény, mint a kő.
 4. 5. 6. Védelemre szolgált régen,
Keveset látsz mostan épen.
 4. 3. 6. 8. 9. 10. Alig várjuk, hogy zöldüljön.
9. 10. 5. 6. A kikelet után ez jön.
 7. 8. 1. 5. 6. Örül ennek a kis gyermek,
Mert játékot itten vesznek.
 5. 6. 7. 8. 9. A ki így él, az ily sorsú
Boldogtalan és szomorú.
 1. 2. 5. 6. 9. 10. Megvan minden kis madáron,
Melyek itt repdesnek nyáron.
 1. 3. 4. 5. 6. Az ilyen föld roszul terem.
4. 5. 2. Ez megvan minden emberben.
 5. 6. 4. 3. 2. Csapás a népekre nézve,
Minthogy mindent előnt vize
 3. 4. 5. 9. Ajkatok sokat így nevez.
3. 4. Egy kitárt lapot jelent ez.
 1. 5. 6. Soha senki nem szereti.
4. 3. 2. Nem élhet e nélkül senki.
 - 1.—10. Jelvény fönn az égen,
Gyönyörködünk benne,
És bájos színében,
Mely elhajlik meszsze.

2) Lukács Bélától.

4. 5. 10. 3. 11. Királyunk kettő volt ilyen. —
9. 6. 7. 10. 6. Nőket neveznek imigyen. —
3. 8. 4. 5. 9. 6. Magyar király felesége. —
4. 2. Ételnék egyik kelléke. —
2. 3. Háboruban hasznát veszik. —
1. 2. 3. 9. Egy megyénket így nevezik. —
4. 6. 7. 10. 9. Vadásznak szükséges szer ez. —
9. 2. 7. Gyászban vigasztalást szerez. —
- 1.—11. Gyönyörűségesen ragyog,
S csak ez legyen jelszavatok. —

3) Poliezer Józseftől.

1. 2. 3. 4. 5. 6. Terem a tenger mélyében. —
 1. 3. 5. Rosz, ha van ember szívében. —
 7. 8. 9. 10. 11. Most már elhervadni látod;
10. 11-on szintén megtalálsz. —
 - 1 — 11. Kis harang, de ninesen hangja,
Szerte sok kis leány hordja.
- 4)
3. 4. 10. 6. Városokban nem ritkaság látni. —
 11. 10. 6. Az ajtókon lehet ezt találni. —
 3. 5. 6. 8. 4. Koszorus költőink egyike.
 8. 3. 4. 2. 6. Vadkannak veszélyes fegyvere. —
 6. 5. 4. 3. 2. Sok gyümölcsöt megüt ez. —
 12. 10. 6. Eső után látod ezt. —
 1. 5. Mindennap kiejtheted. —
 12. 11. 8. 9. 5. 4. Tisztelve mondd e nevet. —
 - 1 — 12. Hires vezér Mátyás király korából,
Ismerheted a történet lapjáról.

Számfeladvány.

5) D. N. Lajostól.

Egy kis fiu legidősebb testvérének adja dióinak felét, 8 híján; második testvérének adja a megmaradt diók felét, 8 híján; a harmadiknak ismét 8-czal kevesebbet a mostani maradék felénél; a negyediknek ismét az uj maradék felét, 8 híján. Neki végre még maradt 20 diója. — Kérdés: hány diója volt eredetileg a kis fiúnak? s hányat adott egyenkint mindenik testvérének?

Megfejtési határidő december hó 20-dika.

TARTALOM.

Liszt Ferencz. (Két képpel.) — Liszt Ferenczhez. — A fehér ember. (Folytatás.) — Történeti karczolatok. (Vége.) — Akkor vége lesz a világnak. (Mese.) — A szolferinói esonthalmok. (Képpel.) — Aranymosó cigányok. (Képpel.) — Krónika. — Adoma. — Talányok.

Figyelmeztetés. A szerkesztőség számára küldendő levelek ekkép czimezendők: **A „Kis Vasárnapi Ujság” szerkesztőségének. Pest, egyetem-utca 4. sz.**

Felelős szerkesztő **K. Beniczky Irma.**

Kiadja és nyomatja: **Franklin-társulat** magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. Budapesten (egyetem-utca 4. sz.)